

Pysslingen förskolor och skolor AB

Karin.Carlsson@academedia.se

2019-11-26

1 (19)

Dnr: SI 2019:5722

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Parkskolan i Salem kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Parkskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Parkskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tar fram en strategi för skolans arbete med jämställdhet och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att undervisningen utvecklas så att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen som ett led i att öka elevernas inflytande över undervisningens utformning.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 mars 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: SI 2019:5722) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att rektorn kontinuerligt och systematiskt följer upp och analyserar hur verksamheten fungerar i förhållande till nationella mål samt utifrån analysen vidtar åtgärder för att utveckla verksamheten. Vidare motiveras bedömningen genom att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att lärarna överlag ges goda förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande som syftar till att förbättra undervisningen. Skolinspektionen ser dock ett behov av att rektorn utvecklar sitt ledarskap avseende skolans jämställdhetsarbete vilket motiveras genom att granskningen visar att rektorn inte i tillräcklig utsträckning arbetar strategiskt med att säkerställa att undervisningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Rektorn bedriver ett fungerande systematiskt arbete med att utveckla utbildningen

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt utvecklar verksamheten genom att följa upp och analysera utbildningens förutsättningar och genomförande samt resultat i alla ämnen, klasser och årskurser, identifiera utvecklingsområden, vidta åtgärder och följa upp och analysera tidigare åtgärder. Av Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal framgår att lärarna har en mycket positiv uppfattning om rektorns förmåga att utveckla utbildningen.¹ I intervjuer framgår att uppföljning och analys av resultaten och förutsättningarna genomförs på olika sätt vid flera tillfällen under året och att lärare och elevhälsa är delaktiga i detta arbete. Förutom att vid olika mötesforum regelbundet följa upp kunskapsresultat utifrån individer, klasser, ämnen, årskurser och kön samt resultat för trygghet, studiero och värdegrundsarbete följer rektorn även upp förutsättningar genom skolans samordningsgrupp varje vecka samt omfördelar resurser vid behov. Till exempel har rektorn avsatt en studiedag för sambedömning efter att behovet kommit fram i samordningsgruppen. Undervisningen följs upp genom att rektorn tar del av lärarnas planeringar samt genom regelbundna lektionsobservationer. Ett exempel på utvecklingsområde som rektorn tillsammans med personalen identifierat genom uppföljningen är sjunkande resultat i ämnet matematik. Efter att rektorn tillsammans med lärarna analyserat orsaken till de

¹ Skolenkäten besvarades av pedagogisk personal våren 2019. Det samlade indexet för Parkskolan avseende området *rektorns förmåga att utveckla utbildningen* var 8,1 av 10,0 (att jämföra med 6,9 för samtlig personal i grundskolan som svarade på enkäten). Ett högt indexvärde motsvarar en positiv uppfattning om påståendet.

sjunkande resultaten har en förstelärare i matematik fått i uppdrag att genom kollegialt lärande introducera och implementera en mer varierad matematikundervisning på skolan. Matematiksatsningen har skett med stöd av huvudmannen och även inneburit att läromedlen i matematik bytts ut så att hela skolan använder samma läromedel för att säkerställa att alla moment i matematikundervisningen finns med i övergången mellan olika årskurser.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att skapa goda förutsättningar för samverkan mellan lärare

Granskningen visar att Parkskolans rektor har tillit till lärarnas förmåga att samarbeta och styr det pedagogiska arbetet genom att organisera verksamheten så att lärarna har goda möjligheter att samverka med varandra kring pedagogiska frågor. På skolan finns ett antal olika mötesforum som leds av förstelärare eller samordnare på uppdrag av rektorn och där lärare samverkar på olika sätt och utvecklar varandra kollegialt. Bland annat finns avsatt tid varje vecka både för samplanering i lärararbetslag samt för kollegialt lärande med fokus på att utveckla och förbättra undervisningen. Inom det kollegiala lärandet, som leds av förstelärarna, har skolan prioriterat att utveckla undervisningen i matematik den här terminen med anledning av de sjunkande resultaten i ämnet. Av Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal framgår att lärarna har en mycket positiv uppfattning om rektorns pedagogiska ledarskap.² Av enkäten framgår även att lärarna i hög grad upplever att de samverkar med sina kollegor när de planerar och att det kollegiala lärandet är till nytta i undervisningen.³ I intervjuer med lärare och rektor framgår att lärarna aldrig är ensamma i sitt planeringsarbete utan att alla som ingår i ett lärararbetslag samplanerar. Även de lärare som är ensamma lärare i sina undervisningsämnen samarbetar med lärare i andra ämnen. Av intervjuerna framgår dock att en lärare inte ingår i ett lärararbetslag och därmed inte har möjlighet att delta i den gemensamma planeringstiden trots att det finns särskilt behov av det eftersom läraren är obehörig. Rektorn uppger i intervju att det handlar om en speciallösning för den aktuella läraren och säger att läraren är

² Skolenkäten våren 2019. Det samlade indexet avseende området *rektorns pedagogiska ledarskap* var 8,4 av 10,0 (att jämföra med 7,6 för samtlig personal i grundskolan som svarade på enkäten).

³ Skolenkäten våren 2019. Det samlade indexet avseende området *samverkan av undervisning* var 8,1 av 10,0 (att jämföra med 6,5 för samtlig personal i grundskolan som svarade på enkäten).

med på klasskonferenser och bedömningskonferenser. Av intervjuerna framgår vidare att rektorn följer upp både samverkansarbetets genomförande och förutsättningar genom regelbundna möten med lärararbetslagens samordnare och de förstelärare som leder det kollegiala lärandet på uppdrag av rektorn.

Obehöriga och nyanställda ges en planerad introduktion

Av granskningen framkommer att alla nyanställda lärare får en fadder oavsett om de är obehöriga eller behöriga. I intervjuer med lärare och rektor framgår att fadderns uppdrag är att introducera den nyanställda under den första tiden på skolan, förklara hur skolans rutiner fungerar, hjälpa till med det praktiska men också att vara en samtalspartner och bollplank. Varje nyanställd har även fått en genomgång med skolledningen om vad som förväntas av dem, om mötesstrukturen på skolan och om var de kan hitta den information de behöver. Även i Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal framkommer att lärarna anser att skolans rutiner för att introducera och handleda nyanställda lärare fungerar.⁴

Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn. I granskningen framkommer att rektorn följer upp och analyserar flickors och pojkars kunskapsresultat men att trots att pojkarna generellt har lägre resultat sätts åtgärder endast in på individnivå. I intervjuer med elever, lärare och elevhälsorepresentanter ges exempel på att det finns inslag av arbete med jämställdhetsfrågor i undervisningen. Det framgår dock att detta endast sker på förekommen anledning och på initiativ av elever eller lärare och att det inte är något som styrs eller följs upp av rektorn. Några lärare berättar att de på egen hand ser till att de tänker utifrån ett jämställdhetsperspektiv när de beslutar om t.ex. vilka högläsningsböcker de ska använda och att de pratat med varandra om hur de kan ta upp HBTQ-frågor med eleverna. Rektorn berättar i intervju att hon inte kan säga att hon vet att undervisningen innehåller ett jämställdhetsperspektiv. Både rektorn och

⁴ Skolenkäten våren 2019. Det samlade indexet avseende området *rutiner* var 7,5 av 10,0 (att jämföra med 6,7 för samtlig personal i grundskolan som svarade på enkäten).

elevhälsans representanter uppger att jämställdhetsperspektivet i undervisningen är något skolan behöver arbeta vidare med.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tar fram en strategi för skolans arbete med jämställdhet och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans jämställdhetsarbete. Granskningen visar att det saknas en tydlig strategi och systematik för jämställdhetsarbetet på skolan och att rektorn inte följer upp att jämställdhetsperspektivet finns med i undervisningen. Exempelvis framkommer i Parkskolans kvalitetsrapport och handlingsplan för läsåret 2019/20 att det är fler pojkar än flickor som bedöms inte nå målen i ett eller flera ämnen och att skolan uppmärksammat att det finns ett behov av att utröna om sättet att undervisa generellt passar flickor bättre än pojkar. Dock framgår inte av handlingsplanen eller av granskningen i övrigt att skolan har beslutat om några åtgärder för att utveckla undervisningen så att pojkarna får samma förutsättningar att lyckas som flickorna.

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Av läroplanen framgår vidare att undervisningen behöver planeras och genomföras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet och att läraren ska verka för att eleverna oavsett könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn på Parkskolan att ta fram en strategi för arbetet med jämställdhet. I detta ingår att rektorn planerar för hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas på skolan och att rektorn systematiskt följer upp jämställdhetsarbetet för att försäkra sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans arbete och undervisningen i alla ämnen. Ett viktigt led i detta är att rektorn ser till att kunskap om hur jämställdhetsarbete kan bedrivas sprids och förankras i personalgruppen.

Jämställdhetsarbetet behöver även utvärderas för att se till att det ger resultat på ett sådant sätt att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. I rektorns ansvar ingår också att se till att det hos såväl lärare som elever finns en medvetenhet om hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål. Rektorn bör därför tillsammans med lärarna systematiskt och löpande följa upp och analysera hur könsmonster kan uppmärksammas både utifrån hur utbildningen organiseras i sin helhet och utifrån vilket innehåll och vilka arbetsformer som används i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är strukturerad och varierad samt innehåller aktivt lärarstöd. Vidare visar granskningen att undervisningen anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar och att lärarna aktivt arbetar för att skapa relationer med eleverna och stärka elevernas självförtroende. Dock visar granskningen även att elevernas möjligheter att påverka undervisningens utformning är begränsade och Skolinspektionen ser ett behov av att skolan utvecklar undervisningen så att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i planering och utvärdering som ett led i att öka elevernas delaktighet i sitt eget lärande.

Eleverna möter en välstrukturerad och varierad undervisning

Granskningen visar att det på lektionerna finns en väl avvägd variation i arbetssätt och arbetsformer samt att eleverna möter en undervisning som är välstrukturerad och innehåller aktivt lärarstöd. Av intervjuer med lärare och elever framgår att det finns en balans mellan gemensamma genomgångar och arbete som genomförs i par, grupp och enskilt, något som också bekräftas av Skolinspektionens lektionsobservationer. Under lektionsobservationerna ser också Skolinspektionen exempel på att det finns en

variation mellan teoretiska och praktiska uppgifter samt att läroböcker, digitala hjälpmedel och skapandematerial som papper, saxar och lim används i undervisningen. Av intervjuerna framgår även att lärare under lektionerna ger eleverna olika former av aktivt lärarstöd så att de kommer igång med sina uppgifter och bibehåller sitt engagemang. Även Skolinspektionens lektionsobservationer visar att lärare aktivt stödjer eleverna vid varje lektion, såväl vid arbete som genomförs enskilt som i grupp. På samtliga observerade lektioner ser Skolinspektionen lärare som rör sig runt i klassrummet och hjälper eleverna att bibehålla sitt engagemang bland annat genom att ställa frågor och resonera med eleverna. Av granskningen framkommer att skolan inte har någon uttalad lektionsstruktur, men att de flesta lektioner utgår från samma grundstruktur. I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer till exempel att lärarna alltid hälsar på eleverna innan lektionen, att morgonlektionerna inleds med en stunds tyst läsning och att dagens aktiviteter finns uppskrivna på tavlan. Att lektionerna är strukturerade och har ett logiskt flöde visar även Skolinspektionens lektionsobservationer. Samtliga observerade lektioner inleds med att läraren berättar vad eleverna ska arbeta med under lektionen och alla observerade lektioner utom en innehåller ett sammanfattande eller reflekterande avslut. En lektion avslutas till exempel med att läraren, efter att ha repeterat målen för lektionen, låter eleverna svara på frågor för att försäkra sig om att lektionsmålen är uppnådda. Syftet med undervisningen tydliggörs på flera av de observerade lektionerna, dock inte alla, och i intervjuer med elever som medverkat på lektionerna framkommer att vissa lärare ofta tar upp syftet med undervisningen medan andra lärare knappt gör det alls. Lärarna berättar i intervju att de brukar inleda ett arbetsområde med att berätta om syftet med arbetsområdet och vad eleverna kan ha för nytta av det, men att eleverna inte varit så intresserade av hur syftet är relaterat till kursplanerna. Eftersom det påverkar elevernas motivation och lärande positivt att undervisningens syfte tydliggörs för eleverna och att lektionen innehåller en sammanfattande avslutning vill Skolinspektionen framhålla vikten av att samtliga lärare ser till att dessa moment ingår på ett naturligt sätt under lektionerna för att de ska vara så givande som möjligt för eleverna.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Av granskningen framgår att lärarna anpassar undervisningen utifrån elevernas behov så att den är stimulerande och utmanande för eleverna. I intervjuer med elever, lärare och elevhälsa framkommer att elever kan arbeta på olika sätt och använda läromedel på olika nivåer, något som Skolinspektionen även såg exempel på under några av de observerade lektionerna. Granskningen visar även att elever i behov av det ges extra

anpassningar och att skolan erbjuder anpassade matematikgrupper och läsgrupper. Vidare framgår det att elevhälsan är delaktig i arbetet med att anpassa undervisningen. Specialpedagogen har exempelvis under en lärarkonferens gått igenom hur lärarna kan arbeta med extra anpassningar utifrån de svårigheter eleverna kan ha. Specialpedagogen ger också handledning om extra anpassningar till arbetslag, lärare och resurspersonal. Ett exempel på en extra anpassning som enligt elevhälsans representanter är vanligt förekommande, och som gett tydliga resultat, är att elever i behov av det får en extra kvarts undervisning med sin lärare varje morgon under en period.

En styrka i undervisningen på Parkskolan är att personalen vinnlägger sig om att stärka elevernas självförtroende och deras motivation att lära och att relationerna mellan elever och personal är välfungerande. Lärarna säger i intervjuer att det är viktigt att visa intresse för eleverna och berättar om hur de arbetar aktivt med att bygga relationer både mellan lärare och elever och elever emellan, eftersom det gynnar både elevernas inläring och tryggheten på skolan. På flera av de observerade lektionerna ser Skolinspektionen vidare exempel på att lärare uppmuntrar och berömmar elever. Att lärarna är bra på att uppmuntra och motivera eleverna är också något eleverna själva tar upp i intervjuer som en styrka med skolan.

Eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna ges flera olika möjligheter att reflektera över sitt eget lärande. I intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att eleverna på utvecklingssamtal får möjlighet att reflektera över sitt lärande, att elever i vissa klasser har arbetat med studieteknik utifrån olika lärstilar och att lärare ofta avslutar lektioner med att fråga vad eleverna själva tycker att de har lärt sig eller vad de behöver träna mer på. Andra exempel som ges är att eleverna i flera olika ämnen får berätta för varandra hur de löst problem och reflektera över det samt att reflektion över lärandet finns inbyggt i arbetsmetoden kooperativt lärande, som används i årskurserna 4-5. På de flesta av de observerade lektionerna kunde Skolinspektionen också se exempel på att eleverna gavs möjligheter att reflektera över sitt eget lärande. Till exempel avslutade en lärare lektionen genom att låta eleverna reflektera enskilt och tillsammans över hur de tänkt när de löst lektionsuppgiften.

Eleverna ges endast begränsade möjligheter till inflytande över undervisningen

Eleverna på Parkskolan ges möjlighet att påverka i frågor som rör exempelvis rastaktiviteter och gemensamma ordningsregler men möjligheterna att delta i planering och utvärdering av undervisningens utformning är begränsad. I intervjuer

med elever, lärare, elevhälsa och rektor framkommer att skolan anordnar klassråd och elevråd där elever kan påverka framför allt att fler leksaker köps in till skolgården. På klassråd diskuteras även frågor som berör trygghet och studiero samt planering av exempelvis klassfester. Eleverna i dåvarande årskurs 5 som svarade på Skolinspektionens enkät vårterminen 2019 ansåg dock i lägre grad än genomsnittet av samtliga deltagande skolenheter att de får vara med och påverka på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter.⁵ Även i intervjuer med nuvarande elever framkommer att eleverna inte erbjuds att vara med och påverka arbetssätt och att lärare bara undantagsvis låter eleverna tycka till om undervisningen. I intervjuer framkommer också att lärarna tycker att det är svårt att låta eleverna vara med i planeringen av undervisningen och såväl lärare som rektor bekräftar att elever inte är delaktiga i utvärdering av undervisningen mer än i undantagsfall och att det inte finns något systematiskt arbete kring att utvärdera lektioner på skolan. Elevernas brist på inflytande är vidare något som är ett identifierat utvecklingsområde för skolan vilket framgår i Parkskolans kvalitetsrapport och handlingsplan för läsåret 2019/20 där en ökad grad av elevdelaktighet är ett av målen för läsåret. De målkriterier som beskrivs i handlingsplanen är att elevråd och klassråd ska vara välfungerande och att eleverna i enkäter uppger att de är delaktiga i planeringen av undervisningen, till exempel genom val av redovisningsformer.⁶ Att öka elevernas delaktighet genom att förbättra klassråd och elevråd och genom att elever ska få välja redovisningsformer menar Skolinspektionen dock inte är tillräckligt för att elever ska anses vara delaktiga i att påverka undervisningen. För att elever ska ha reell möjlighet till inflytande över undervisningen behöver skolan ta reda på vad eleverna tycker om lektionerna och utifrån det erbjuda eleverna möjligheter att påverka undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

⁵ Skolenkäten våren 2019. På påståendet "På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter" var indexet för eleverna på Parkskolan 5,3 av 10,0 (att jämföra med 6,4 för samtliga deltagande skolenheter som svarade på enkäten).

⁶ Systematiskt kvalitetsarbete på Parkskolan läsåret 2019/20, "Från GRETA till GREAT!" Kvalitetsrapport och handlingsplan.

- Att rektorn ser till att undervisningen utvecklas så att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen som ett led i att öka elevernas inflytande över undervisningens utformning.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Parkskolan bör utformas så att eleverna i högre grad får påverka undervisningens utformning, vilket innebär att ge eleverna möjlighet att delta i utvärdering och planering av undervisningen. I granskningen framkommer att elever endast i undantagsfall ges möjlighet att delta i planering och utvärdering av undervisningen och att det helt saknas ett systematiskt arbete på skolan för att utvärdera lektionerna, vilket bland annat innebär att lärare och skolläda inte i tillräcklig grad tar tillvara elevernas upplevelser och erfarenheter i arbetet med att utveckla undervisningen. I den information rektorn lämnat till Skolinspektionen i samband med granskningen framkommer att ett av Parkskolans viktigaste identifierade utvecklingsområden är elevernas bristande känsla av delaktighet. Att involvera eleverna i utvärdering och planering av undervisningen är enligt Skolinspektionen ett bra sätt att öka elevernas känsla av delaktighet.

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar, utan undervisningen ska också bedrivas i demokratiska arbetsformer. I detta ingår att elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och svara för att alla elever får ett reellt inflytande över såväl arbetssätt och arbetsformer som över undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad och verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över undervisningen.

För att öka kvaliteten i undervisningen rekommenderar Skolinspektionen därför rektorn på Parkskolan att organisera verksamheten så att alla elever, utifrån ålder och mognad, ges möjlighet att tillsammans med lärarna planera och utvärdera undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Sådana möjligheter bör erbjudas elever återkommande och genomgående i alla ämnen. Det är vidare viktigt att inflytandet eleverna erbjuds är reellt på så vis att eleverna upplever att deras synpunkter tas tillvara. Genom att arbeta systematiskt för att säkerställa att alla elever med regelbundenhet ges möjlighet att på olika sätt utvärdera både lektionernas innehåll och arbetssätt kan elever känna en högre grad av delaktighet samtidigt som lärare och skolläda kan utveckla undervisningen med stöd av elevernas upplevelser och erfarenheter.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att skolan bedriver ett medvetet, prioriterat, aktivt och ändamålsenligt arbete med att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero, samt att eleverna är delaktiga i arbetet.

På skolan bedrivs ett medvetet och prioriterat arbete för att skapa trygghet och studiero

Granskningen visar att det pågår ett medvetet och prioriterat arbete för att skapa och upprätthålla en trygg miljö med studiero för eleverna på Parkskolan. Av Skolinspektionens enkät som genomfördes vårterminen 2019, framkommer att dåvarande elever i årskurs 5 värderade områdena trygghet och studiero i linje med samtliga deltagande skolenheter.⁷ I intervjuer med nuvarande elever, lärare, elevhälsa och rektor framkommer att det sedan en längre tid tillbaka bedrivs ett kontinuerligt och sammanhållet värdegrundsarbete på skolan som utgår från delar av läroplanen och som följs upp och utvärderas regelbundet. I värdegrundsarbetet som skolan kallar *"Från GRETA till GREAT"*⁸ ingår bland annat introduktionsveckor och månatliga teman som vävs in i undervisningen genom exempelvis forumspel, drama, film eller diskussioner. I granskningen framkommer att det endast är elever i årskurs 5 som deltar i anonyma enkätundersökningar om trygghet och studiero, men att alla elever

⁷ Skolenkäten våren 2019. Det samlade indexet avseende området *trygghet* var 8,6 av 10,0, att jämföra med 8,3 för samtliga skolenheter som svarade på enkäten, medan det samlade indexet avseende området *studiero* var 5,1 av 10,0, vilket var samma som för samtliga skolenheter.

⁸ Bokstäverna i GRETA/GREAT står för begreppen glädje, respekt, empati, trygghet och ansvar.

inför utvecklingssamtal får fylla i frågeformulär om bland annat trygghet och studiero som sedan följs upp på utvecklingssamtalen. Dessutom diskuteras trygghetsfrågor och frågor om studiero på klassråd och elevråd. Av skolans plan mot kränkande behandling framgår att all personal är delaktig i att årligen utvärdera arbetet för trygghet och ta fram nya åtgärder. Rektorn uppger i intervju att det pågår ett arbete med att utveckla kartläggningen av tryggheten för att försäkra sig om att alla elever oavsett årskurs i högre grad är delaktiga i trygghetskartläggningen. Bland annat har de provat olika typer av enkäter för yngre elever och diskuterat att införa trygghetsvandringar. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att arbetet med att utveckla metoder för att bredda kartläggningen fortskrider så att rektorn försäkrar sig om att hon har ett brett underlag för att kunna besluta om relevanta åtgärder för att ytterligare kunna öka tryggheten för alla elever. Exempel på förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero som bedrivs på Parkskolan läsåret 2019/20 är fadderaktiviteter, att eleverna är med och tar fram ordningsregler, schemalagda rastvärdar med olika uppdrag, klassrumsplaceringar i alla klasser och att alla elever möts av en lugn inledning på dagen med tyst läsning och lugn musik. Eleverna berättar i intervju att en vanligt förekommande metod som lärare använder när någon elev stör undervisningen är en form av konsekvenstrappa där läraren börjar med att säga till ordentligt och sedan i turordning vidtar andra åtgärder i form av samtal med eleven, att eleven får arbeta i ett annat rum tillsammans med en resursperson och samtal till vårdnadshavare. Under de lektioner som Skolinspektionen observerade såg också utredarna flera exempel på lärare som upprätthöll studieron genom att till exempel tillrättavisa störande elever.

En styrka i skolans arbete med trygghet och studiero är att lärarna samarbetar om eleverna och arbetar för att skapa goda relationer

Av den information från rektorn som Skolinspektionen tagit del av innan granskningsbesöket framgår att viktiga delar i skolans arbete för att åstadkomma studiero är att all personal på skolan samarbetar om eleverna, att det är god personaltäthet på skolan och att det ofta är två vuxna i varje klassrum, något som bekräftas i intervjuer med lärare och av Skolinspektionens lektionsobservationer. Lärarna berättar i intervju att de samarbetar tätt och är snabba med att stötta varandra under lektioner när det behövs. Granskningen visar att skolans medvetna arbete för att bygga relationer både mellan lärare och elever och elever emellan (se även avsnittet *Undervisning*) gynnar tryggheten och studieron och lärare ger i intervjuer exempel på hur de med hjälp av det förebyggande relationsskapande arbetet lättare kunnat hantera otrygga situationer som uppstått mellan elever. Att det relationsskapande arbetet är viktigt i arbetet med studiero framkommer även i

intervjuer med elever och elevhälsa, där de berättar att det är bra studiero på lektioner med lärare som eleverna känner.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ och skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att säkerställa likvärdiga bedömningar genom att möjliggöra för lärarna att arbeta med sambedömning, både inom ämnen och årskurser men även mellan ämnen och årskurser. Rektorn följer även upp och granskar den bedömning som lärarna gör, på ett sådant sätt att rektorn kan identifiera eventuella behov av åtgärder som behövs för att öka likvärdigheten i bedömningarna.

Granskningen visar att rektorn säkerställer likvärdighet i lärarnas bedömningar genom att ge dem förutsättningar att gemensamt arbeta strategiskt för att kunna göra allsidiga bedömningar av elevernas kunskaper. Av Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal framgår att lärarna har en mycket positiv uppfattning om de förutsättningar och det stöd som ges för att de ska kunna göra likvärdiga bedömningar, och att resultatet har ökat markant sedan förra enkäten genomfördes vårterminen 2017.⁹ I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att lärarna sambedömer nationella prov, att de använder Skolverkets bedömningsstöd samt att de använder olika diagnosmaterial för att säkerställa likvärdiga bedömningar. Av intervjuerna framkommer att det finns en struktur för bedömningsarbetet som även ger lärarna förutsättningar att tillsammans kvalitetssäkra sin bedömning genom att det finns tid avsatt för diskussioner om bedömning. Dock framgår det av

⁹ Skolenkäten våren 2019. Det samlade indexet avseende området *bedömning och betygssättning* var 8,3 av 10,0 (att jämföra med 7,3 för samtlig personal i grundskolan som svarade på enkäten). Ökningen för det samlade indexet avseende området *bedömning och betygssättning* var 1,4 mellan enkäten våren 2017 och enkäten våren 2019.

granskningen att det finns en obehörig lärare som endast har möjlighet att delta i vissa konferenser som berör bedömning, något som Skolinspektionen råder rektorn att se över då det är viktigt att verksamheten organiseras så att alla lärare, särskilt obehöriga, i så hög grad som möjligt kan delta i samverkan kring bedömning. Lärarna berättar i intervjuer att rektorn, efter att lärarna efterfrågat det, avsatt en studiedag till sambedömning. Dessutom sitter lärarna tillsammans under avsatt konferenstid och diskuterar bedömningsfrågor både i samband med planering av undervisningen och inför att omdömen ska skrivas. Lärarna berättar att de kontinuerligt fyller i matriser på skolans lärplattform, vilka sedan ligger till grund för omdömena. Både lärare i låg- och mellanstadiet deltar i bedömningen av de nationella proven i årskurs 3, något som förutom att främja likvärdig bedömning också ger lärarna i årskurserna 4-5 en bild av elevernas kunskaper inför att de ska börja i mellanstadiet. Lärarna berättar vidare att vid bedömning av nationella prov är alla proven avidentifierade och att alla prov bedöms av behöriga lärare. Rektorn säger i intervju att det inte har genomförts någon kompetensutvecklingsinsats inom bedömning de senaste åren. Rektorn uppger vidare att det inte förekommer något gemensamt bedömningssamarbete med någon annan skola men framhåller att lärarna på Parksskolan överlämnar information i form av bland annat dokumentation om elevernas kunskapsresultat till de nya skolor som eleverna börjar på i årskurs 6. Rektorn uppger även att hon deltar i klasskonferenser varje termin då bedömning diskuteras, tar del av och granskar de bedömningsprognoser som görs regelbundet och gör ibland stickprov genom att granska omdömen i lärplattformen för att se hur lärarna formulerar sina omdömen. Rektorn säger att hon tidigare sett att lärarna var försiktiga i bedömningsprognoserna jämfört med resultaten på nationella proven, men att hon i övrigt inte har sett någon avvikelse som hon behövt åtgärda.

På Skolinspektionens vägnar

X Agneta Kenneberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Kenneberg

X Marlene Giertz

Föredragande
Signerat av: Marlene Giertz

I handläggningen av ärendet har även utredare Indra Kullenberg och Sara Afifi medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24 september 2019 och den 25 september 2019. Besöket genomfördes av Marlene Giertz och Indra Kullenberg.

Parkskolan är en fristående skolenhet belägen i Salems kommun. Skolenheten har vid granskningstillfället 188 elever i årskurs 1-5 samt 40 elever i förskoleklass. Huvudman för skolenheten är Pysslingen förskolor och skolor AB med organisationsnummer 556035-4309.